

Kossuth, a császár vagy Krisztus katonája?

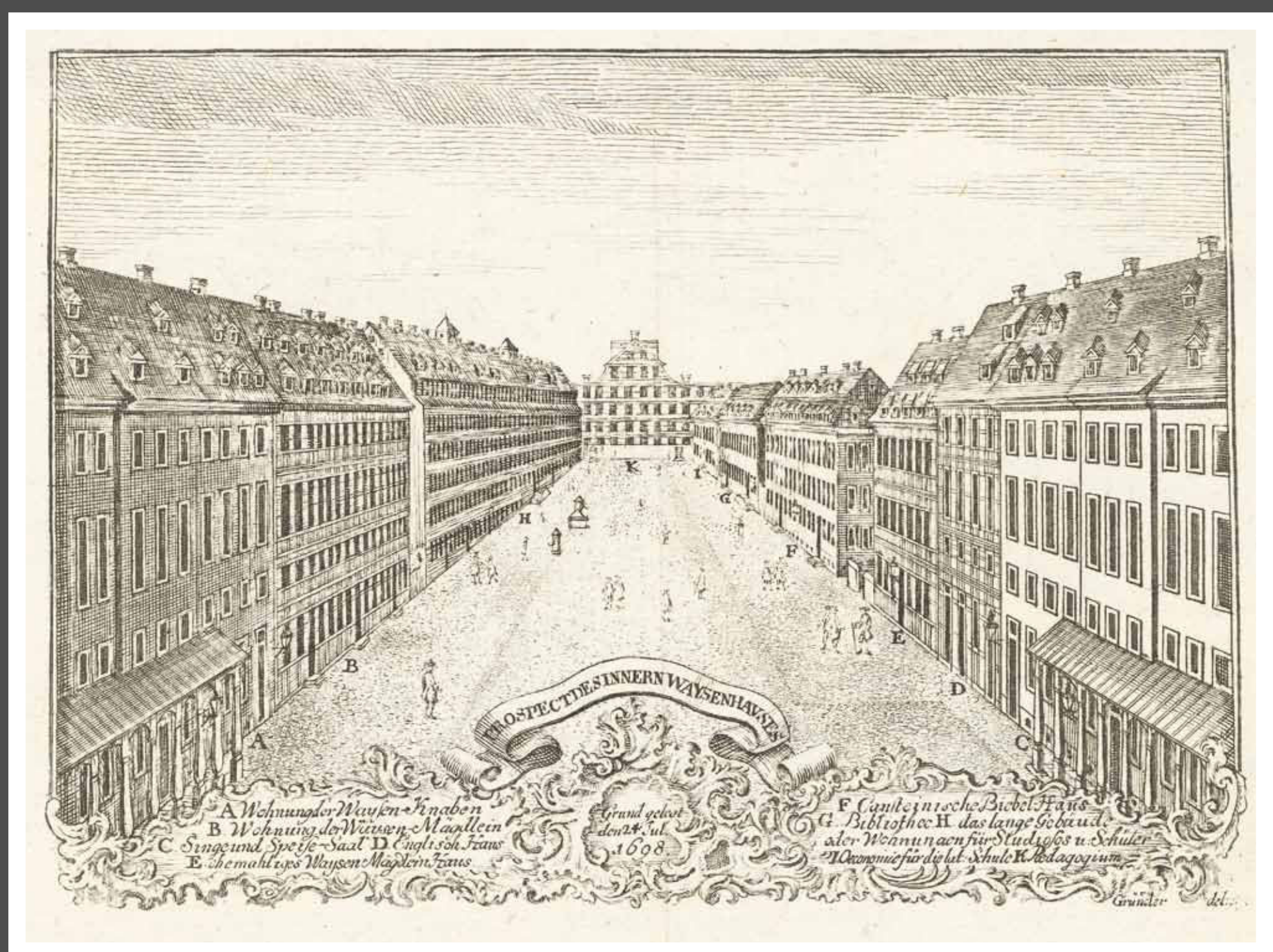
GYURÁTZ FERENC PÁLYAVÁLASZTÁSA

„Egy régi
vívó kardommal
vágom ki százával
a nyolcast.”
(Gyurátz Ferenc)

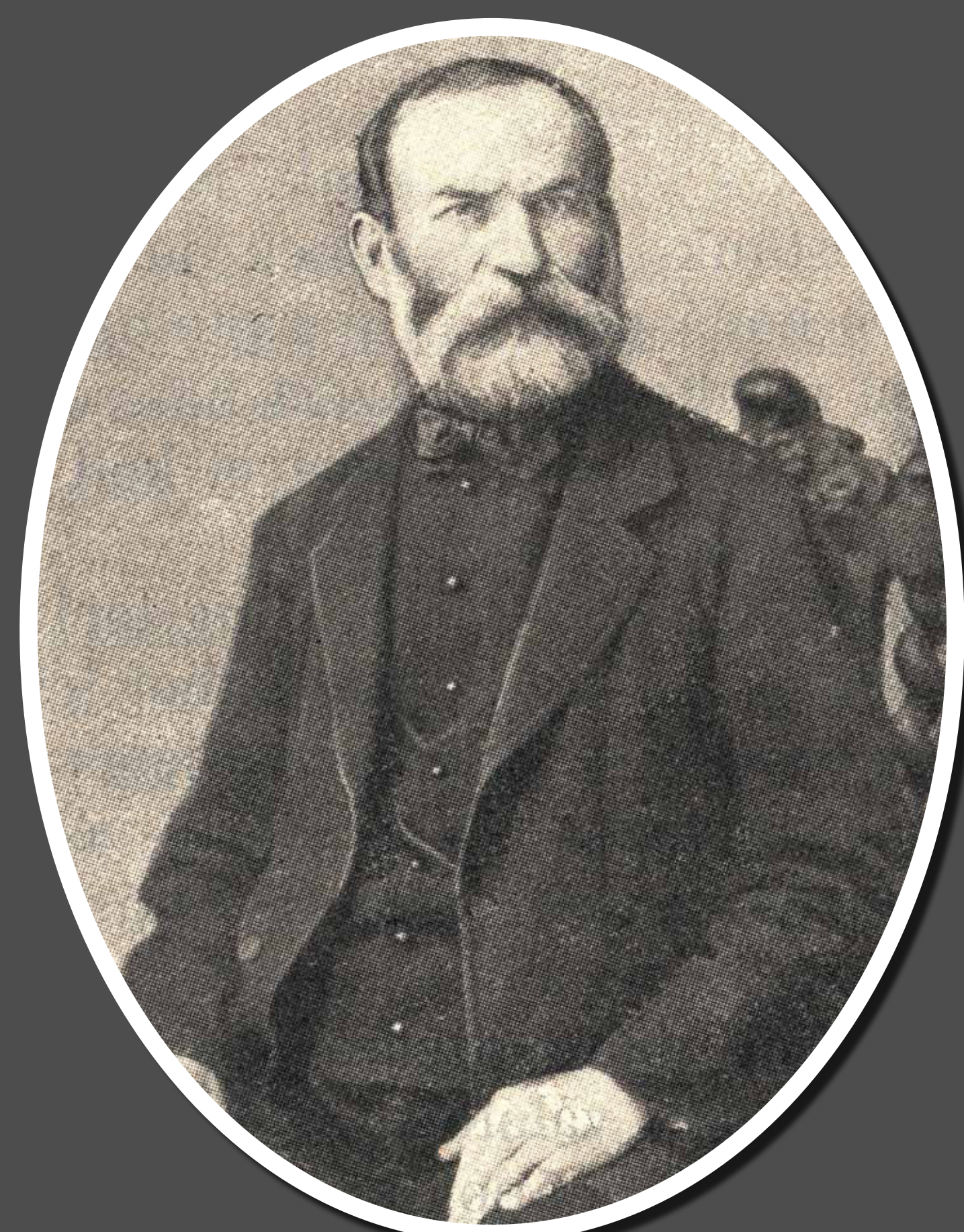
GYURÁTZ HALLEI TEOLÓGUS KORÁBAN

Gyurátz Ferenc Alsóbükön született, egy szerény anyagi sorban élő család első gyermekeként, akit még hét testvér követett. A 19. században, hasonló családi körülmények közül két kiemelkedési lehetőség adódott: az egyházi vagy a katonai pálya. A régi, húséges evangélikus családból származó, igen jó eszű Gyurátz számára a lelkészi pálya volt kézenfekvő, őt azonban ifjú korában a katonai hivatás is erősen vonzotta. A tudásvágy már felmenőiben is megvolt, édesapja még újságot is járatott, amit a 19. században kevés mesterember engedett meg magának.

HALLE, A FRANCKE-INTÉZET

Gyurátz továbbtanulását ketten segítették: tanítója, a kiváló pedagógiai érzékkel és kiemelkedő hivatástudattal dolgozó Sente György, és a falu egyik birtokosa, Guoth Ignác. Sente olyan kiválóan készítette fel Gyurázt a gimnáziumra, hogy Sopronba mindjárt a második évfolyamra iratkozhatott be. Guoth úgy segített Gyurátzon, hogy gyermekei házitánítójaként vitte magával Sopronba: így a szállásért nem kellett fizetnie.

SZENTE GYÖRGY TANÍTÓ

A németajkú Sopron líceuma volt a „legmagyarabb” evangélikus középiskola a 19. században. Az 1850-es évek – a szabadságharc leverését követő neoabszolutizmus és a passzív ellenállás kora – Gyurátzban is felkorbácsolták a nemzeti érzést. Erősen vágyott arra, hogy katonaként, fegyverrel a kezében „vágjon vissza” az osztrákoknak a szabadságharc leveréséért. Rendszeresen vett vívőleckéket és gyakorolta a kardforgatást. Amikor utolsó gimnáziumi évében a gr. Csáky családnál volt nevelő, meg is kérte házigazdáját, hogy juttassa be egy katonai iskolába. A gróf azonban úgy vélte, hogy kár lenne katonának menni olyannak, akit képességei más pályára is alkalmassá tesznek. A katonai pályát apja sem volt hajlandó támogatni. Gyurátz még kővágóőrsi segédlelkészként is kesergett azon naplójában, hogy nem lehetett katona.

A RÉGI SOPRONI LÍCEUM

A lelkész és püspök Gyurátz nem felejtette el ifjúkori álmait. Fiataltól, még nőtlen pápai lelkészként tovább gyakorolta a vívást káplánjával, házvezetőjét egy alkalommal halálra rémítve a „párbajjal”. Gusztáv Adolf-ról 1892-ben írt könyve nemcsak egyháztörténeti, de komoly hadtörténeti tanulmány is volt. Már hetven esztendő is elmúlt, amikor az I. világháborús összeomlás után ismét elővette régi kardját, hogy testedzéssel védekezzen a hideg ellen. Néhány hónappal halála előtt látogatóinak lelkesen elemezte a waterlooi csata részleteit. Gyurátz Ferenc „katonás” vonásai – precizitása, rendszeretete, határozottsága – egyházvezetői hivatásának gyakorlásában is nagy segítségére voltak.